

Vsa Ljubljana je praznovala

Dan OF, praznik dela in dan osvoboditve smo Bežigradčani proslavili s številnimi prireditvami. Proslave so se zvrstile v številnih krajevnih skupnostih. V občini sta potekali slavnostni seji občinskega sindikalnega sveta in občinske konference socialistične zveze, na katerih so bili izročeni srebrni znaki Zveze sindikatov Slovenije in srebrna priznanja OF sindikalnim in frontnim aktivistom. V Ljubljani pa je poleg množičnega pohoda po poteh tovarništva in spominov in številnih drugih prireditev dan zmage obeležil tudi slavnostni zbor mesta Ljubljane, kjer so podelili zlate plakete ilegalca, nagrade mesta Ljubljane in srebrna priznanja OF.

Če bomo bremena prelagali drug na drugega, se bo kriza nadaljevala

Iz govora Vlada Barabaša na slavnostni seji občinske konference SZDL

● Kot vsako leto smo se tudi letos zbrali, da počastimo obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda in mednarodni praznik dela in dan osvoboditve. Pred tema praznikoma s podelitvijo priznanj Osvobodilne fronte izrečemo zahvalo nekaterim najprizadnejšim aktivistom Socialistične zveze.

● Slišati je, da samoupravljanje ni za krizne čase. Prepričan sem, da temu ni tako, da so nam prav v teh časih še kako potrebne samoupravne odločitve, toda premišljene in zasnovane na delovnih rezultatih. Noben pošten in priden delavec se ne zavzema za delitev nezasuženega, vsak pa

povzdigne glas, če kljub vsem ustavnim in drugim določilom ne more ali ne sme odločiti o ustvarjenem, o pogojih in rezultatih svojega in skupnega združenega dela.

● Pri sprejemanju odločitev na vseh ravneh od krajevnih skupnosti in temeljne organizacije združenega dela naprej vse do federacije moramo krepi vse oblike neposredne socialistične demokracije, prisluhniti glasu ljudskih množic, ga upoštevati, se po njem ravnati, še zlasti ko gre za pomembne, usodne odločitve, katerih dobre ali slabe posledice bodo čutili predvsem rodovi, ki prihajajo. Če bomo vsak

Srebrno priznanje OF je med 20 prejemniki dobil tudi Jože Černilec iz Male vasi – za zavzeto in aktivno delovanje in prizadevanje v krajevni skupnosti, zlasti v organih družbenopolitičnih organizacij.

na svojem delovnem področju in v svojem življenjskem okolju storili, kar zmoremo in moramo, se bomo izrekli iz krize. Če pa bomo bremena prelagali drug na drugega, se bo kriza

nadaljevala. Zato je zelo pomembna naloga Socialistične zveze, da sprošča pobude ljudskih množic in da jih pomaga uveljaviti s svojo družbeno in politično močjo.

Delavcu je treba prepustiti odgovornost odločanja

Iz govora Živka Rusa na slavnostni seji občinskega sindikalnega sveta

● Sprašujemo se, kje je meja zanesenosti in vzdržljivosti aktivistov, ki v čedalje težjih pogojih, nakopičenih problemih in nezadovoljstvu delavcev še bijejo bitko za reševanje družbenih odnosov po samoupravnih poti. Te zaskrbljujoče in odkrite ugotovitve pa nam ne smejo vzeti poguma. Nasprotno, dodatno nas morajo spodbuditi v prizadevanjih za resnični razvoj in napredek, za več kakovosti in znanja v vsakodnevnem delu in s tem za več dohodka. Tudi tokratni prejemniki srebrnega znaka zveze sindikatov Slovenije so dolgoletni aktivisti sindikata ter drugih družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in delegacij. Naj bodo to

priznanja za ves trud in vabilo k nadaljnjemu uspešnemu delu, da s skupnimi močmi resnično premagamo današnje težave in krenemo boljšemu jutri naproti.

● Ravno v teh kriznih časih se moramo torej opreti na lastne sile in to v najširšem smislu. Delavcu je treba prepustiti odgovornost odločanja, tako o ustvarjanju dohodka kot o njegovi delitvi v okviru družbeno dogovorjenih usmeritev. Ekonomska politika pa mora skrbeti za stabilne in pravične pogoje gospodarjenja tako na domačem kot na tujem trgu. Samo polno odgovoren delavec, stimulativno nagrajevan po svojem delu in rezultatih dela bo pripravljen delati še

Srebrne znake zveze sindikatov so podelili petim osnovnim organizacijam in dvajsetim posameznikom. Za osnovno organizacijo Zveze sindikatov Vodnogospodarskega podjetja Hidrotehnik je priznanje prevzel predsednik Matjaž Bertalančič.

več in še bolje. To je odgovor sindikatov različnim centralizmom, etatizmom, intervencijam in drugim »izumom«, ki samo še dodatno slabšajo stanje namesto da bi gaboljšali.

● Delavski razred je v stoletnem boju dokazal, da se je

pripravljen boriti za svoje pravice, ki mu pripadajo iz rezultatov njegovega dela. Mnoge žrtve so bile potrebne, da je svet spoznal, da mora biti gospodarstvo ustvarjeno vrednosti samo tisti, ki jo tudi ustvari – to je delavec.

Plaketi ilegalca družini Kos in Demšar

Skupščina mesta Ljubljane je tudi letos ob dnevu osvoboditve podelila zlate plakete ilegalca. Za Bežigradom sta ju dobili družini Kos in Demšar.

V Kosovi družini je bilo dvanaest članov. Oče Janez in mati Marija sta že leta 1941 začela delati za OF.

Sin Ivan, izkušen ključavničar, se je leta 1942 povezal z OF, sin Alojz je umrl leta 1933 zaradi pljučnice, sin Tine se je povezal z OF leta 1941 in je še zdaj dejaven v organizacijah krajevnih skupnosti. Sin Jože Don je postal leta 1941 član OF, leto kasneje pa je odšel v partizane. Na Gorenjskem je bil hudo ranjen, umrl je v znani bolnišnici Ogenjci. Sin Štefan Aleksej je 1942 odšel k partizanom in še isto leto so ga Italijani ustrelili v Radohovi vasi na Dolenjskem. Hči Mici je bila v OF kurirka. Tudi hči Jožefa je bila kurirka OF, to delo pa je prenehala opravljati, ker jo je poškodovala mina in ji prizadejala hude telesne poškodbe. Je vojna invalidka, vendar še zmeraj aktivna družbenopolitična delavka.

Hči Francka Zdenka je postala v tovarni nogavic v Savljah aktivna članica tovarniške OF. Bila je bolničarka Gubčeve brigade in je leta 1943 padla v bojih za Žužemberk.

Sin Stane Ris je leta 1941 postal aktivist mladinske organizacije OF in član Skoja v Savljah. K partiznom je odšel spomladi leta 1942 in postal šef obveščevalne točke Glavnega štaba Narodnoosvobodilne vojske in Partizanskih odredov Slovenije. Tudi po vojni je še vedno dejaven družbenopolitični delavec.

Sin Mirko Pičco je leta 1941 postal član mladinske organizacije OF v Savljah. Spomladi 1942 je odšel v partizane v II. grupo odredov. Po vojni je služboval v organih za notranje zadeve v Ljubljani.

Janez Demšar Jernej je bil zaposlen pri železnici, v gradbenem oddelku takratne Direkcije Ljubljane. Bil je izjemen aktivist in soorganizator OF na železnici in na terenu. Že od junija 1941 je bil član terenskega odbora OF in član matičnega odbora OF Direkcije Ljubljane. Maja 1942 je bil imenovan za komandanta železničarskega bataljona Narodne zaščite in ostal to vse do kapitulacije Italije. Od spomladi 1943 je deloval samo na železnici, ker je po naročilu Okrožnega komiteja prenehal delati na terenu. Septembra 1943 je odšel v partizane, v Cankarjevo brigado, in septembra istega leta padel pod Urhom.

Tudi žena Marija je dejavno in organizirano delala v OF. Zaposlena je bila v Okrožnem uradu in od tam prenašala zdravila in drug sanitetni material. V njenem stanovanju so imeli aktivisti OF sestanke. Aprila 1944 so jo Nemci aretirali in poslali v internacijo v Rawensbrück in Schönefeld pri Berlinu; od tam se je vrnila julija 1945. Tudi po vojni je bila zavzeta družbenopolitična delavka, delala je v krajevni skupnosti Stadion kot sekretarka uličnega odbora in bila tudi sekretarka Zveze organizacij vojaških invalidov občine Bežigrad.

Janez in Marija Demšar sta s svojo dejavnostjo med okupacijo veliko pripomogla k našemu narodnoosvobodilnemu boju, pa tudi po osvoboditvi so vdova Marija in otroka zavzeto sodelovali v našem družbenopolitičnem življenju.

Srebrno priznanje OF za Gito Vončina

Ob prazniku našega mesta, 9. maju, so na slavnostnem zboru mesta Ljubljane podelili tudi srebrna priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Po sklepu mestne konference SZDL je priznanje dobila tudi Gita Vončina iz Bežigrada – za dolgoletno ustvarjalno in prizadevno družbenopolitično delo in za prispevek pri iskanju ter organiziranju novih oblik na področju družbenih dejavnosti v krajevni skupnosti, občini in mestu.

VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI

Dobrodošli!

V petek, 5. junija, bomo tudi v Ljubljani pozdravili potnike z Vlaka bratstva in enotnosti 1987. Sprejem bo ob 15.35 na železniški postaji. Približno 90 udeležencev te izredno odmevne manifestacije bodo občinske konference SZDL v soboto seznanile z gospodarskim in kulturnim življenjem občin ter tradicijami NOB. V ponedeljek bodo gostje iz Srbije položili venec na grobnico narodnih herojev, nato pa bo sprejem v skupščini mesta Ljubljane.

Manifestacija bratstva in enotnosti pod nazivom Vlak bratstva in enotnosti je tradicionalna že od leta 1961. Takrat je na pobudo mariborskega dnevnika Večer prvi vlak odpeljal nekdanje medvojne izgnance k njihovim gostiteljem v SR Srbijo. Letos pelje vlak že sedemnajstič. Slovenci in Srbi se tako spominjajo hudih dni leta 1941, ko je nemški okupator iz zasedene Slovenije izselil v Srbijo 9000 ljudi. Prebivalci srbskih krajev so jih sprejeli na svoje domove in skupaj z njimi preživljali težave vojne vihre.

Vlak bratstva in enotnosti je odraz stalnih prijateljskih vezi med nekdanjimi izgnanci iz Slovenije in njihovimi gostitelji v Srbiji. Letos bo iz Kraljeva in Titovega Užica pripeljal okrog 1700 potnikov. To so gostitelji medvojnih izgnancev in njihovi najožji družinski člani ter predstavniki družbenopolitičnega življenja pobratenih občin. Vlak bo 4. junija prispel v Maribor, 5. junija pa na Jesenice; vračal se bo 8. junija.

Svečana podelitev srebrnih znakov ZSMS

Občinska konferenca Zveze socialistične mladine Ljubljane Bežigrad je v sodelovanju s Koordinacijskim svetom ZSMS Lesnina organizirala v počastitev dneva OF, praznika dela in dneva zmage, svečano prireditev, na kateri so bili podeljeni tudi srebrni znaki ZSMS za leto 1987.

Po svečanem govoru predsednika OK ZSMS Ljubljane Bežigrad Bogdana Urbarja je potekal kulturni program, v katerem so nastopali mladi kulturni amaterski ustvarjalci, ki so občinsko konferenco ZSMS Bežigrad zastopali tudi na srečanju prijateljskih občin Titu v dar v Sarajevu.

Srebrne znake ZSMS za dolgoletno prizadevno delo v Zvezi socialistične mladine so za leto 1987 prejeli: Mirjana Radovanović za dolgoletno požrtvovalno delo v OK ZSMS na področju vzgoje in izobraževanja, Zdenka Pavlovič za dolgoletno delo v OK ZSMS, Uroš Parazajda za dolgoletno delo v OK ZSMS, Tomaž Justin za delo v OK ZSMS Lesnina ter Koordinacijski svet ZSMS Lesnina. Ob tem je predsedstvo OK ZSMS Bežigrad s knjižnimi nagradami nagradilo tudi Stjepana Benceka, Natašo Knez in Iris Alibašić za dosežene rezultate na področju mladinskega prostovoljnega dela.

KURIRKOVA TORBICA

Pionirji zaskrbljeni nad okoljem

V začetku maja je skozi roke bežigradskih pionirjev potovala kurirčkova torbica. Prvi so jo v občini ponesli pionirji iz Dola z osnovne šole Franca Ravbarja, ki so jo 5. maja prejeli iz rok svojih sovrstnikov z osnovne šole Ihan pri nekdanji javki Bor na Korantu. Potem je torbica potovala od javke do javke, od pionirskega odreda do odreda. Na vsaki šoli so pionirji napolnili torbico s pismom za predsednika občinske konference socialistične zveze ter, kar je letos novost, s posebno nalogo za naslednji pionirski odred. Torbica je svojo pot zaključila na osrednji ljubljanski prireditvi ob dnevu osvoboditve. Mi pa smo o njeni poti povprašali kurirje iz Dola.

TADEJ MALI, 7. a razred: »Torbico nosim jaz, zato ker sem predsednik pionirskega odreda na šoli. Skrivno pošto bomo ponesli skozi devet javk in mogoče nas bo kje čakala tudi zaseda, kdo ve. Sicer pa je bilo tako tudi med vojno. Tudi partizanski kurirji so potrebovali dosti poguma in spretnosti, da so pošto varno prinesli do cilja.«

NATAŠA LOVŠE, 7. b razred: »Ker nosimo kurirčkovo torbico zato, da bi obudili spomin na partizanske kurirje, tudi naša akcija teče večinoma v tajnosti. Zato vam ne moremo izdati niti gesel niti vsebine naloge, ki jo bomo zadali naslednjemu pionirskemu odredu šentjakobske osnovne šole. Kurirka sem pred leti že bila in takrat so nam pripravili polno zased. Če bo tudi letos tako, jim torbice zagotovo ne bomo dali.«

ANDREJA KRABONJA, 6. c razred: »Kot podpredsednica pionirskega odreda naj povem, da se vsi bežigradski pionirji pripravljamo na problemsko pionirsko konferenco na temo varovanje okolja. Zato se je tudi naše pismo predsedniku občinske socialistične zveze lotilo tega področja. V Doli imamo onesnaženo Mlinščico, Kamniško Bistrico ter veliko industrijskih odpadkov. Tu bo treba nekaj ukreniti, saj bomo mi sami živel v umazanem svetu, če ga ne bomo očistili in prenehali zastrupljati.«

Tadej Mali

Nataša Lovše

Andrej Krabonja

V. P.